

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Pénteken, Junius' 15-dikén, 1827.

Francia Ország.

A' Monitör így beszélt Jun. 5-dikén: „Az Algíriai Dei több hónapok óta úgy viselte magát Frantzia Országnak kereskedése és hajózása eránt, hogy azáltal nem kevés békételenkedésre adott ezen országnak okot. Az ő prédálóji a' Frantzia hajókat megmotózták, sőt egygyet ki is prédáltak; a' Kötéseket egyéb tekintetben is magrontották; végezetre azt jelentik az Algiriából April. 30-dikán indult levelek, hogy egy audientziának alkalmatosságával, mellyet a' Fejedelem (Dei) az Algiriában meghitelezve lévő Frantzia Fő-Consúlnak és Ágensnek adott, ezen Ágensnek Charakterét és azon Hatalmasságnak méltóságát, melynek ő képét viseli, igen gorombán megbántotta. A' népek' törvényének illy goromba megbántatása nem maradhat büntetés nélkül; melyre nézve egy hadi hajós osztálynak már eddig ki kellett a' Touloni kikötőhelyből evezni, hogy a' mondott megbántatásokért 's még egyéb panaszokért is, mellyekre ezen Fejedelem okot szolgáltatott, tölle elégtételt vegyen.“

A m é r i k a.

A' Brasiliai és Buenos-Ayresi ármádák mérgesen verekedtek Febr. 20-dikán. A' Brasiliai Udvari Ujság szerint, a' Buenos-Ayresiek között sokan elhullottak, kik között Oribes és Bransen nevű Obersterek is neveztetnek. Olivera nevű Oberster pedig megsebesedett. Seranto

nevű Kommandáns alatt pedig 300 emberek között nem maradott több életben 80 embernél. A' Brasiliaiak' vesztését 200 emberre teszi a' Brasiliai ujság. Marschall A breu is megöletett. A' verekedés Rio-Grande tartományában történt.

A' Buenos-Ayresi tudósítások sokkal nagyobbak írják ezen verekedést. A' Republika' ármádája különös hadi tudósításában mellyet ezen verekedésről közönséggé tett, illy nevezetes kifejezések fordulnak elé. — „Febr. 20-kán nap'feljőtkor szembe találkoztak a' két ellenséges ármádák. A' mi bal szárnyunkon Oberster Lavallére mérgesen rá ütöttek 3 Brasiliai Batalionok és egy Németh Batalion 2000 lovasokkal együtt, de ő ezeket másfél mértföldnyire vissza verte az ütközet helyéről; azonban még ekkor se vala bizonyos, hogy mellyik rész lesz a' győzedelmes. A' Brasiliaiak legnagyobb erejeket a' mi jobb szárnyunknak és közép pontunknak fordították. Mi kéntelenek voltunk tartalék sergünket is elé hívni a' verekedésre. Obers. Bransen a' maga Osztálya előtt tsatázva esett-el: hanem Placada és Alegre Obersterek olly módon vissza verték az ellenség lovasait 's a' Németh lántsásokat, hogy a' futásközben tsaknem mind elveszték. Oberster Alavarria a' 8-dik Regiment Kommandánsa itt is megtartotta azon dicsőséget, mellyet magának a' Junini és Ayakuchói győzedelmek' mezején (Bolívar alatt) szerzett. Végre egészen keresztül törték a' mi lántsásaink az ellenség' línéáját, 's ezen időpont vala az, melyben

A' győzedelem a' mi részünkön lenni kinyilatkozhatta magát. Az ellenség 1200 embert hagyott halva a' földön, 's ezek között volt Generál Abreu is. El is fogtunk sokakat; sok bagázsia, fegyver és 10 ágyú maradt kezünkben. A' mi vesztesünk 800 holtakból és sebesekből állott. Egész éjfélig üztük az ellenséget, ekkor is csak a' homok puszták 's lovaink' lankadtsága okozták, hogy megállapodtunk. Sok Németh gyalogok állottak hozzánk által, a' többek közt S. Gabrielnél 140-nen. Lakosok hasonlóképpen. Több tiszték olly ajánlást tettek, hogy egy különös serget állítanak-fel illy nevezet alatt: *Libertadores del Continente del Rio Grande*. S. Gabrielnél 350,000 Dollárt erő eleséget kaptunk."

Vizen való győzedelméről is beszél a' Buenos-Ayresi tudósítás, melly után a' Brasiliai Commadore Jacinto, több tisztékkel együtt, mint hadi foglyok, Buenos-Ayresbe vitettek.

(A' feljebb találtató tudósításban megjegyzést érdemel, hogy a' Buenos-Ayresi seregben olly tiszték is neveztetnek, a' kik Bolívar alatt Juninnál és Ayakuchónál a' Spanyolok ellen verkedtek.

Magyar Ország.

Posony Jun. 12-dikén: — E' h. 11-dikén az Indigenákat tárgyazó tanátskozások folytatvatván Országos Ülésben, ezen tárgy egész a' 33-dik számig vitetett.

Folytatása az Országos Kiküldöttséghez kineveztetett Követek neveiknek:

Másodszor az 1790/1 béli Kiküldöttségek' munkáik általnézésére rendeltett Országos Kiküldöttségnek tagjaivá neveztettek:

A' Fő-méltóságok' részéről: Primás Ó Herczegsége; F. T. Wurum Jó'sef Nyitrai; B. Szepessy Ignátz Ó Exc. Péchi; F. T. Kopátsy Jó'sef Wespriemi; F. T. Álago-

vich Rosoni Püspökök. K. Tárnokmester Gr. Cziráky Antal. Báró idősebb Eötvös Ignátz K. Pohárnokmester. Gróf Illésházy István K. Asztalnokmester. M. Végh István Korona-örző. Gróf Sigray Jó'sef Somogyi, M. Fay Barnabás Szabolcsi, Báró Wenckheim Jó'sef Aradi, M. Tihanyi Tamás Tolnai, M. Lánczy Jó'sef Békési, M. Chyczy Jó'sef Torontáli, Fő Ispányok. M. Ürményi Ferencz Fiumei Kormányozó. Gróf Batthyányi Imre. Gróf Keglevich Gábor, Báró Bedekovich Lajos. Gróf Teleky Jó'sef. Báró Mednyanszky Aloys, Gróf Fekete Ferencz. Báró Pronay Sándor. Gróf Sztáray Albert.

A' Kir. Táblától: M. Majláth György Úr Pers.; M. Szentkirályi László Úr Palat. 's M. Bory Miklós és Kárász Miklós Urak Personalis Protonotariusok. M. Németh Imre Úr Kir. Ügyek igazgatója. M. Luby Imre, Kováts Jos. és Szirmay Ádám Assessor Urak.

Horváth ország' részéről: T. Kussevich Jó'sef Protonot. T. Osegovich István.

A' F. T. Papságtól: F. T. Jordanszky Elek, F. T. Csausz István, F. T. Frim János, F. T. Palugyay Imre és F. T. Dresmitzer Urak.

A' K. Hét-személyes Támlától, M. Németh János Assessor Úr. A' K. Helytartó Tanátstól, M. Komáromy Péter és M. Ambroszy Lajos Tanátsos Urak. A' K. Magyar Udvari Kamarátor M. Kmosko úr.

A' N. Vármegyéktől: T. Bartal György Posony, M. Pechy Imre Pest, M. Pronay János Neograd, T. Plathy Mihály Bars, T. Radvánszky Antal Zolyom, T. Just Ferencz Thurocz, T. Szmrecsányi János Arva, T. Szusits Josef Bács, T. Szegedy Ferencz Zalad, T. Somsics Pong. Somogy, T. Bezeredy György Wespriem, T. Pázmándy Dénes Komárom, T. Kajdatsy Antal Baranya, T. Végh Ignáz Sz. Fejérvár, T. Markovich András Posega, T. Szalloppek János Veröcze, T. Szerentsy István

Unghvár, T. Máriássy István Gömör, T. Ragályi Tamás Borsod, B. Orczy Lőrincz Heves, B. Prényi Sigm. Beregh, T. Röth Jos. Csongrád, T. Nyéki Mih. Csanád, Gr. Deseöffy József Szabolcs, T. Kaszonyi Sándor Torontál, T. Szombory Imre Bihar, T. Asztalos Pál Máramaros, T. Császár András Temes, T. Jakabffy Simon Krassó Vármegyék Küldöttjeik. — T. Wachtler Bernh. Úr a' jelen nem lévők' részéről.

A' K. Szabad városoktól: T. Gyurikovits György Posony, T. Mukits Simon M. Theresiop. T. Fischer Károly Kassa, T. Nagy Benedek Buda, T. Wagner Ferencz Soprony, T. Gerliczi Fer. Carstadt, T. Adamits Fiume, T. Komlosi Dániel Debreczen, és T. Kritske József Lötse Sz. Kir. Városok Küldöttjeik. —

Harmadszor azoknak neveik, kik az utóbbi Országos Kiküldöttségek' tagjaik közül meghaltak vagy elébb mozdítottak:

A' Dunán-innenni Kerületben; a' meghalozott Szentiványi János, Majthényi László és Zerdahelyi György helyekbe, T. Gyurtsányi Úr Neorgrádi, T. Babothy Ur Nyitrai, T. Huszár Imre Ur Esztergomi Követek —

A' Dunán-túli Kerületbe; a' meghalt Báró Podmanitzky József helyébe, Gróf Eszterházy Nepom. János T. Weszprém Vármegyei Fő Ispány Ur, és Gróf Sigray József helyébe, ifjabb Gróf Zichy Károly. —

A' meghalozott Bezerédy Ignátz, Tallian Antal, Cseh László Urak helyébe, úgy az idő közben Udvari Tanácsossá és Refnrendáriussá neveztetet Méltóságos Márkus Ignátz Ur helyébe, T. Rohontzy János, Weszprémi, T. Nitzky János Vas, T. Némethszeghy István Mosony, és Répásy Leopold Baranya Vármegyei Követek rendeltettek-ki. —

A' Tiszán-innenni Kerületben: A' meg-

halozott M. Klobusitzky József helyébe, Gróf Csáky István N. Szepes V. gye Örökös Fő és valóságos Főispánnya; a' Gallicziai határszélek felé kineveztetett Biztoság' tagjává rendeltetett Gróf Smidegg Ferencz úr helyébe Gróf Deseöffy Sámuel úr; a' meghalt Szathmári Király Miklós és Lonyay Gábor, 's Főispánnya neveztetett M. Péchy János úr helyébe, M. Komáromy István Abaujvár, Báró Prényi Gábor Ugotsa, és T. Bernáth Unghvár Vármegyék Követeik neveztetek-ki. —

A' Tiszán-túli Kerületbe: Báró Vécsey Miklós úr helyébe, a' ki felmentetést kért, M. Péchy János úr Máramarosi Főispány. —

A' meghalozott Báró Vay Miklós úr helyébe, Gróf Barkóczy János úr. —

A' meghalozott M. Vay József és Halasy Márton, 's az időközben Administrátorra neveztetett 's el is gyengült Gróf Rhédey Lajos urak' helyébe, M. Vay Ábrahám Borsód V. gyei Ord. Vice-Ispány, M. Horváth János Békés, és Tököly Péter Csanád Vármegyék Küldöttjeik. —

A' Határnoki Biztosságokhoz:

Morva ország felé; Gróf Szapáry József helyébe, a' ki ezen időközben meghalt, Gróf Keglevich Nep. János, Barsi Fő István — Gróf Batthyány Aloys helyébe Báró Pongrácz József — Gróf Smidegg Ferencz helyébe Gróf Amade Thaddéus, — 's a' meghalt Rakovszky Elek, és Zerdahelyi György helyekbe, Brogyányi Gábor Trentsin, és Zmeskál Jakab Árva V. gyei Követek. —

Stiria felé; F. T. boldogult Somogyi Leopold Szombathelyi Püspök, és Fő Tisztelendő Méltóságos Juranits Antal Győri Püspök urak. —

Stiria és Kárnolia felé; Fő Tisztelendő Mélt. Zágrábi Püspök Verhovác Maxim. úr helyébe, a' ki felmentetést kívánt, Batthyány Fülöp Ó Herczega; — Gróf Orsich Ádám helyébe Gróf Voikffy Ferencz úr; — Továbbá ugyan ezen Kiküldöttséghez rendeltettek, M. Ürményi Fe-

rencz Fiuméi Kormányozó és Gróf Majláth Antal urak azon esetre, hogy ha talám a' Fiuméi Kerületre és Kárniolára nézve valamelly határszéli kérdés találná magát előadni. — A' meghalálozott Posvek Pál helyébe, T. Ozsegovich István úr.

Ugyan ezen Biztossághoz adattatnak feleslegi módon T. Bezeredy Ignác Győri, és Jankovits Izidor Posegai Követ urak, azon esetre, ha valamelly Fiumét és Kárnioliát illető határnoki kérdés ezen Biztossághoz találna utasíttatni.

Gallicia felől; a' meghalálozott Gróf Csáki Emánuel helyébe, Szepesi Püspök Fő Tisztelendő Belik József úr; a' meghalálozott Tőke Mihály; és Jékelfalusy József, 's az időközben Fő Ispánnya neveztetett M. Lanczy József urak helyébe, Gróf De-la-Motte Károly Gömör, Báró Sztojka Imre Máramaros, és T. Botka Lajos Szathmár V.gyei Küldöttek.

Következők a' Pesti Ujságban íratnak.

Junius 9-dikén:

Minthogy Magyar Országának helyhez-
tetése a' marha tartásnak különösen ked-
vez, és minden tekintetben a' Ló tenyész-
tés fő ága lehet a' magyar gazdálkodás-
nak, több Nemes Lelkü Hazafiak arra éb-
redtek, hogy példa adásúl, és serkentésül,
Pesten (Ló) Pálya-futást tartsanak, melly,
midőn egy részről a' Ló nemesítésének
kedvellését terjesztené, más részről tsak
ugyan a' Hazában nevelt Lovaknak betsü-
letét is nevelné. E' végből Pesten az Üllői
úttól jobbra olly Pályát jelelték-ki, melly-
nek kerülete 1236 Po'sonyi öl, és fekszik
mintegy közép tájon a' határ Vendégfoga-
dó, és a' Tabori Magazinumok között. A'
szép térséget gyengén emelkedő dombok
környékezik, 's mint egy természeti cir-
cussá teszik. A' Pályának lapult kerekességét
fejérre festett oszlopok jegyzik, mellyeken

az ország' szineivel díszeskedő zászlotskák
lobognak minden 25—50 ölnyire. Ezeken
kívül vagyon a' futásnak karikája, melly
köröskörül 25 ölnyi szélességű, és baráz-
da által választatik el a' nézők állásától.
A' Pályának déli részén, 's az említett ba-
rázdán kívül, vagynak Amphitheatrum kép-
pen készítettett, részszerént fedett, rész-
szerént pedig fedetlen, de deszkákkal be-
foglalt üllő helyek, mellyeknek két széle
tágas galleriákból, közepe pedig emeletes
Lozsikból áll. Ezekhez közel vannak fris-
sító italokkal, kávéval, és borral szolgál-
ható külön készített deszka bódék. A' Ga-
leriáknak két végétől jobbra balra állanak
a' kotsik lovaikkal kifelé fordítva, 's ezek-
nek folytában, foglalnak helyet a' gyalog
nézők, 's így az egész circus futtatáskor
kotsik, és emberek által környékeztetik.
A' Junius 6-dikán tartatott futtatáskor a'
nézőket öszveségesen lehetett tenni 25 ezer-
re, és a' kotsik számát közel 3 ezerre a'
Lóháton lévőkön kívül. Ezen temérdek'
sokaságnak betsületére, a' Magyaroknak
rendtartást szerető indulatját világosan
megmutatta, hogy ezen sokaságnak rend-
be tartására elégségesek voltak, a' Város
részéről egynéhány Commiszáriusok, 's a'
Vármegye részéről ugyan egynéhány haj-
dúk, és katonák, úgy hogy minden a' leg-
szébb renddel végbe mehetett. —

Jelentés. A' Kereskedőségnek jegy-
zése a' mostani Medárdnapi Vásárról az,
hogy az egy nyirésű finom, és közép fi-
nomságú; nem külömben a' két nyirésű
közép finomságú téli gyapjú, valamint a'
hamuzsír is, ezen vásárban igen jól elkelt:
külömben a' természetékekre, és kézi mű-
vekre nézve, nem igen derék vásár volt.

A' Pesti Polgári Kereskedőség szerént illy
áron keltek a' Medárdnapi vásáron meg-
jelent hazai termékek:

G y a p j ú. 1 Mázsa:	Con. Pénz. Forint
Egynyírésű legfinomabb	58 — 75
— megnemesített	44 — 56
Kétnyírésű finom téli	40 — 46
— közepszerű	34 — 38
Bátskai közönséges téli	26 — 30
Magy. Gyapjú úsztatott	16 — 18
V i a s z, és M é z.	
1 Mázsa Sárga Viasz	72 — 74
— Rozsnyói fehér méz	10 — 11
— Banáti	9 — 10
— sárga méz	8 — 8 1/2

D o h á n y.

1 Mázsa Döbrői leveles Ó Do-	
hány minéműségéhez képest	13 — 15
— Afféle új Dohány	8 — 10
— Szegedi Ó	5 — 5 1/2
— — Új	3 1/2 — 4
— Debreczeni Ó	5 — —
— — Új	4 — 4 1/2
— Pétsi Új	2 3/4 — 3 1/2

Z s í r a d é k.

1 Mázsa Tehén vaj	18 — 20
— Disznó Zsír	10 — 10 1/2
— Szalonna Hájjal	8 4/5 — 9 1/5
— Olvasztott Fagygyú	11 — 11 1/2

P á l i n k a.

1 Akó Szlivovicza	5 — 7
— — kétszer tsep.	12 — —
— Gabona Pálinka	6 — 6 1/2
— Söprű Pálinka	6 4/5 — 7 1/5

B o r o k.

1 Akó Budai veres igen finom Ó	5 — 8
— Budai közönséges Ó	2 1/2 — 3 1/4
— — fehér finom Ó	5 1/2 — 9
— — — közön. Ó	3 — 4
— Pesti Kőbányai Ó	6 — 8
— — — Új	3 1/2 — 4
— Mezőföldi	2 1/4 — 2 3/4

B ő r ö k.

1 Pár Ökör bőr: minéműsé-	
géhez képest	13 — 18
— Tehén bőr	8 1/2 — 10

— Borjú bőr	1 1/2 — 1 3/4
— Ló bőr	5 1/2 — 4
— Juh bőr	1 — 1 1/5
K ü l ö m b f é l é k.	
1 Mázsa Hamuzsir	7 3/5 — 7 4/5
— Széksó	9 1/2 — —
— Vetett Repcze olaj	13 — 13 1/2
— Bátskai Kender	5 — 6
— Kifőzött Ló-szőr	28 — 31
1 Kőből, vagyis 110—120 H	
ó Gubats	4 — 4 2/2

J e l e n t é s.

A' Magyar Nyelvnek tanításával 25 esztendő óta foglalatostkodván, természetének 's eredeti tulajdonságainak kitanulására mindenkor különös figyelmetességet fordítottam. Ennek következtetésében, egy e' felől készített Értekezésemet szándékozom világ eleibe botsátni, mellyben, magából a' Nyelvnek természeti tulajdonságaiból, megmutatom; hogy ez egy a' legrégebb Napkeleti Nyelvek közül; hogy ennek valaha, Ázsiában, az akkori esméretekhez képest, kimivelt Nyelvnek kellett lenni, úgymint a' mellynek első kifejtődését és azon épült törvényrendes alkatását most is kimutathatni, ámbár ez, mintegy ezer esztendő óta, szinte a' jelenvaló század kezdetéig, minden pártolás nélkül, tsak magára hagyatott; továbbá, hogy ez, szószármaztatásbeli állandó törvényjei szerént, a' kimivelésre és bővítésre, minden napnyugoti Nyelvek felett, legalkalmasabb; és végre, hogy ennek tanulása és tanítása, alkatásának tökéletes mivoltánál fogva, akármelly más Európai Nyelvnek tanulásánál sokkal könnyebb.

Minthogy ezen Értekezés mind a' született Magyarokra nézve, kik Nyelveket eredeti tisztaságában esmerni és tovább kimivelni kívánják; mind az Idegenekre

nézve; kik ezt a' legrövidebb úton és legkönnyebb útmutatás szerént megtanulni szándékoznak, egyaránt fontos és figyelmet érdemlő; szükségesnek tartom, ezt mind Magyarul, mind Németül külön külön közrebötsátni; még pedig, mivel az ezekhez tartozó Tabellák kimetszetése költséges, hogy ennek kijöhetése annál hamarább megeshessék, erre az Előfizetés útját választottam; meggyőződve lévén a' felől, hogy minden Magyar Hazafi, a' kinek Nemzeti Nyelve' tökéletesítése, ritka tulajdonságainak felfedezése és terjesztése szívében fekszik, ebbeli szándékomat, Nemzetéhez vonzó jó indulatból, előfizetésbeli készséggel elősegíteni hazafiúságnak tartandja.

Az Előfizetés, mind a' Magyar, mind a' Német kiadásra nyomtató papírosra 1 for., Irópapírosra 2 for. ezüst pénzben.

A' munka tízímje Magyarul ez:

Ertekezés a' Magyar Nyelvnek természetéről, tulajdonságairól, kimivelhetése, 's legkönnyebb és fundamentomos tanulása és tanítása módjáról. Ahoz tartozó metszett Táblákkal együtt Készítette Márton József, a' Bétsi Ts. K. Universzításban a' Magyar Nyelvnek és Literaturának r. k. v. Professora.

Németül ez:

Abhandlung über die Natur, die Eigenschaften und Ausbildung der Ungrischen Sprache, wie auch über die leichteste Art dieselbe gründlich zu erlernen und zu lehren. Mit dazu gehörigen Kupfertafeln. Herausgegeben von Joseph von Márton, öffentlichem außerord. Professor der Ungrischen Sprache und Literatur an der k. k. Universität zu Wien.

A' Munka tízéljának bővebb megvilágosítására, úgy szinte annak könnyebb megítélhetésére, ha valyon érdemes é az,

és mennyiben érdemes a' Magyarok figyelmére, szolgálhatnak még a' következő magyarázatok:

Tízélja Ertekezésémnek elsőben is, a' Magyar Nyelvnek régiségét, tiszta eredetét, 's ezen tekintetben minden más napkeleti nyelvektől való függetlenségét megmutatni, vagy is azt, hogy ez a' Nyelv a' kezdetbeli Magyar Nemzetség között fejtődött ki, és ehez képest ennek Grammatikai alkotmányját ne más nyelvekből igyekezzünk, mint azt eddig talám szent eltévedésből tettük, kimagyarázni; hanem magából a' Magyar Nyelvből: és így, hogy mind azokat a' hasonlatosságokat, mellyeket ebben 's más ezzel rokonos napkeleti nyelvekben együtt feltalálhatunk, az utolsóknban tsak olyan maradványoknak tartasuk, mellyek arra mutatnak, hogy ezen már most különböző nevű és nyelvű Nemzetek, valaha egy, és szoros atyafiságban együtt élt nemzetségtől, még pedig közös nyelveknek tsetsemő korában származtak el, mellyek külömb külömb földekre elszéledvén, ott népekké nevedtek, 's nyelveket külömböző módon formálták ki. A' melyik tehát ezek közül, nyelvének eredeti együgyű kifejtődésére vissza tudván menni, azt leginkább megmutathatja, hogy nyelvében azon egyes hangok és betűk, mellyeken a' nyelvnek kezdődni kellett, nemtsak most is megvagynak; hanem abban máig is, még pedig ugyan azon eredeti erejekben 's jelentésekben, és következőleg, szószármaztató betűkül szolgálnak: kétségkivül annak kellett ezen sokfelé elszármazott népek anyanemzetségének lenni.

Illyen tekintetből kíván ezen Ertekezés kiadója az élő Magyar Nyelv eredetének 's természeti tulajdonságainak előadásával, a' Magyarok Istene segítségével, próbát tenni; reménylven, hogy valakik munkáját figyelemmel és minden balvélekedésektől ment magyar lélekkel megol-

vassák, vele együtt, mind addig a' Magyar Nemzetet esmerendik a' több vele rokonos napkeleti Nyelvek fő anyanemzetségének lenni; valameddig más valaki, akár a' félholt Zsidó, akár az élő Arabs, Persa, Török 's a' t. nyelvekben, ennyi eredeti szépséget és tökéletességet, mint a' mennyit a' Magyarban találunk, nem mutathat. — Azt hiszem, hogy ez által hasznosabb szolgálatot teszek Nemzetemnek, mint ha sok költséggel 's ezer viszontagságokkal járó utazások után, régi Eleink hazájának hült helyét Ázsiában feltalálhatam volna.

Ne hogy pedig' előre, pusztá szóval sokat láttassak ígérni; az Értekezéshez tartozó Tabellák közül kettőt csak a' végre nyomtattattam és küldöztem el az alább megnevezett Urakhoz, (kiket az előfizetés elfogadására megkértem), hogy azoknak meg szemlélése után, a' Munka mivoltáról, akárki is könnyen ítéletet hozhasson, 's azoknak megvizsgálásából kiláthassa:

Hogy a' feljebb mondottakat a' Magyar Nyelvről lehet telyesíteni.

Hogy Nyelvünk, bőszavúságára nézve, minden Európai Nyelvet sokkal felyül halad, és hogy ennél fogva, azon hijánosságok, mellyeket benne, különösen a' tudományos kifejezésekre nézve találunk, a' szószármaztatás tökéletes alkotmányja útján könnyen kipótolhatók. *)

Hogy jó Magyar Szókönyvet ilyen előrevaló készületek nélkül írni lehetetlen, 's az eddig valókat csak szükségben segítő kifoitozásoknak tarthatjuk. **)

Hogy az elhatalmazott nyelvrontásnak csak ez által lehet gátot vetni, egyszersmind pedig az újítástól elidegenítettéket a' nyelv törvényjei szerént készült és készitendő tudománybeli szükséges új szók elfogadására megnyerni.

*) Egyike a' feljebb nevezett rajzolatoknak az olyan négytörzsökű Igék származtatás Tábláját adja elő, mellyek kezdő

és tartó erejűek; minéműek ezen gyökérszóktól, for-, in-, moz-, buz-, kon-; gör, pen-, ren-, 's a' t. fordul, fordít, forog, forgat; gördül, gördít, görög, görget, 's a' t. Mutatja azon Tábla, hogy a' Forgyökérszónak négy törzsökétől 1527 egyes és öszvetett élő vagyis gyakorlásban lévő szó származik; midőn a' Görög nyelvben, Damm Prof. Etymologicum Lexicon szerént, a' legtermékenyebb gyökérből is alig lehet háromszáz szót kifatsarni.

**) Ez az egyik oka, hogy a' Lexicon Magyar Részének kiadásával ennyire elkéstem; másik pedig az, hogy nekünk magyar auctoroknak, kik még eddig csak egynehány Hazai Könyváros Urak hasznokra dolgozunk, 's kiknek Fáy Úr-ként, az auctorság, toll száron kívül egyéb rágni valót nem igen ad a' szánkba, olyan költséges munka kiadására, a' minő egy Lexicon, köz segítség nélkül módunk nintsen; az előrefizettetés útja pedig csak olyan könyv kiadására fordítható, mellynek kinyomtatása sem sok időbe, sem felle sok költségbe nem kerül. Szerentse tehát, hogy mégis egy a' Könyváros Urak közül, a' mint a' Hazai 's Külföldi Tudósításokban olvastuk, addig is, míg vagy én, ha az Isten éltet, vagy más valaki, ilyen előre való készületek után jó Magyar Szókönyvet adhat ki, ha szinte név nélkül kiadandó öszvefoltozott Lexicon által is, könyörül a' Tanuló Ifjúság ebbeli köz fogyatozásán.

Ezen Második Jelentésem kiadása hátráltatván, kéntelen vagyok az Előfizetés idejét Július végéig kiterjeszteni; 's e' szerént a' Munka Augusztusnál elébb el nem készülhet. Könyvesboltbeli ára akkor két ezüst forint lesz.

Az Előfizető Urak tisztán leírt Neveiket 's a' pénzt méltóztassanak a' megkért Titt. Biztos Urak Július végére felküldeni.

A' szokott 10-dik Nyomtatvány, minden 9 előfizetésre ráadásul szolgál.

- Az Előfizetés elvételére és felküldésére, úgy annak idejében a' Nyomtatványok kiosztására is az itt megnevezett Titt. Hazafiak alázatosan kéretnek. ú. m.**
- Aradon, Tekint. Perecsényi Nagy László Úr, Ts. N. Arad Várm. Szolga Bírāja.
- Besztertze Bányán, Leicht Úr, Könyv- és Képaros.
- Budán, Titt. Rösler Christian Úr a' Pesti és Budai Német Ujság Kiadója.
- Török Betsén N. Molnár István Úr.
- Debreczenben, Tiszt. Zákány Jó'sef Professor Úr, és Ns. Csáthy Györgyné Könyváros Asszony.
- Egerben, Tekint. Ivánszky Antal Professor Úr, és Plank Ferentz Úr, Könyvkötő.
- N. Enyeden, Tekint. Baritz János Orvos Doktor és Professor Úr.
- Eperjesen, Tek. Aszalay Sámuel Úr Fiscalis.
- Székes Fejérváron, Tek. Inantsi Pap Gábor Úr, Hites Ügyvédő.
- Győrben, Schwaiger András Úr, Könyváros.
- Halason, Tiszt. Pordán János Professor Úr.
- Kalotsán, N. Tiszt. Wagner Tóbiás Úr, ezen Érseki Megyében Sz. Szék Jegyzője.
- Kassán, Ns. Vajda Pál Úr Könyváros.
- Keszthelyen, Titt. Csoknyai Pál Úr, a' Georgicon Kasznárja.
- Ketskeméten, Tiszt. Nagy István Professor Úr.
- Kolosvárott, Ns. Gutmon János Úr, Könyvkötő és Könyváros.
- Komáromban, Tiszt. Tüdős József Professor Úr.
- N. Kőrösön, Tiszt. Mészáros Beniamin Professor Úr.
- Kőszegen, Engel Pál Úr, Könyváros.
- Losontzon, Tiszt. Kováts Beniamin Professor Úr.
- Lötsén, Tekint. Kritske Jó'sef Úr, Város Fő Birója.
- Maros Vásárhelyen, Tiszt. Péterffy Károly Úr, Philosophia Professora.
- Miskoltzon, Ns. Szigethy Mihá'y Úr, Könyvnyomtató.
- Munkátson, Tiszt. Balajthy József Úr, Reform. Predikátor.
- Nagy-Váradon, Tekint. Bige Márton Úr Fiscalis, és Tiszt. Szabó József Úr, Professor.
- Nagy-Bányán, Tekint. Stand Pál Úr, Város Fő Bírāja.
- S. N. Patakon, Tekint. Péterffy László Professor Úr.
- Pesten, T. Eggenberger József Úr, Könyváros.
- Pétsett, N. Tiszt. Farkas József Úr, Theol. Doct. és Szent Szék Jegyzője.
- Posonban, T. Schwaiger András, és Landes József Urak, Könyvárosok.
- Rosnyón, Tiszt. Mispál Gergely Professor Úr.
- Sopronban, Tiszt. Szabó József Professor Úr.
- Szombathelyen, Ns. Zsoldos István Úr Könyváros.
- Szathmár-Németiben, Tiszt. György József Úr, Reform. Predikátor.
- Nagy-Szebenben, Erdélyben, Titt. Hochmeister Márton, V. Polgármester Úr, Könyvnyomtató és Könyváros.
- Szegeden, Tekint. Bálint Antal Úr Magyar Nyelv és Liter. Professora.
- Szentesen, N. Tiszt. Kiss Bálint Úr, Reform. Prédikátor.
- Udvarhelyen, Tiszt. Bodola Sámuel Úr, Theol. Professor.
- Vátzon, Titt. Máthé Elek Úr, Philos. Doct. és Magyar Nyelv és Literat. Professora.
- Veszprémben Tekint. Kotsi Horváth Sámuel Úr, V. Notárius Úr.
- Bétsben Június 15-dikén 1827.
- Márton József
Professor.
- Lakása: Landstrasse. Gemeindegasse Nro 65.

Igazítás. A' 47-dik számú M. Kurírban, hátulsó lapon, 2-dik hasábon, 6 dik sorban, én helyett és olvastassék.